

1. UVOD

Često se kaže da filozofija počinje čuđenjem, drugim riječima mišljenje počinje pitanjima. Pitanja o kozmosu, prirodi, životu, logično spadaju u prirodne znanosti u kojima je čuđenje dobrim dijelom nestalo, razmjerno doprinosu kojim je svjetska znanstvena zajednica pridonijela davanju odgovora o prirodi. Međutim, na neka pitanja nisu dani odgovori, tako da čuđenje i dalje ostaje. U traženju odgovora ljudi shvaćaju sebe i svoju unutrašnjost, međusobno uspoređuju shvaćanja te uviđaju postojeće razlike. Istovremeno, bez obzira na postojeće razlike, uviđaju da su postali od jednoga istog i taj odnos suprotnosti kao razlog čuđenja nikako ne nestaje. Pitanje za čuđenje glasi: zašto su ljudi jednaki kada to nisu, i obratno – zašto ljudi nisu jednaki ako to zapravo jesu.

Značaj ovog odnosa za čovjeka nisu previdjeli ni davnašnji mislioci, kojima je ideja nadržavanja čisto fizičkog elementa u sebi (prirodne sile i moći) poslužila kao temelj tumačenja već dobro uznapredovanih međuljudskih odnosa, ali i kao razlog njihovom daljem razvoju.

Za Grke priroda, izgleda, ne postoji prije nego što nastanu ljudi (društvo), nego je njen (i njihov) početak nedefiniran i kao takav smješten u sferu nedokučivog, neobjašnjivog, odnosno u sferu bogova. Ovi (bogovi), opet, vladaju tako da ništa ne uništavaju, rijetko ponešto stvaraju, ali pojedinačni život mogu magijski prevoditi iz jednog u drugi oblik. Taj preobražaj u grčkoj mitologiji ima prvenstveno ulogu kazne.